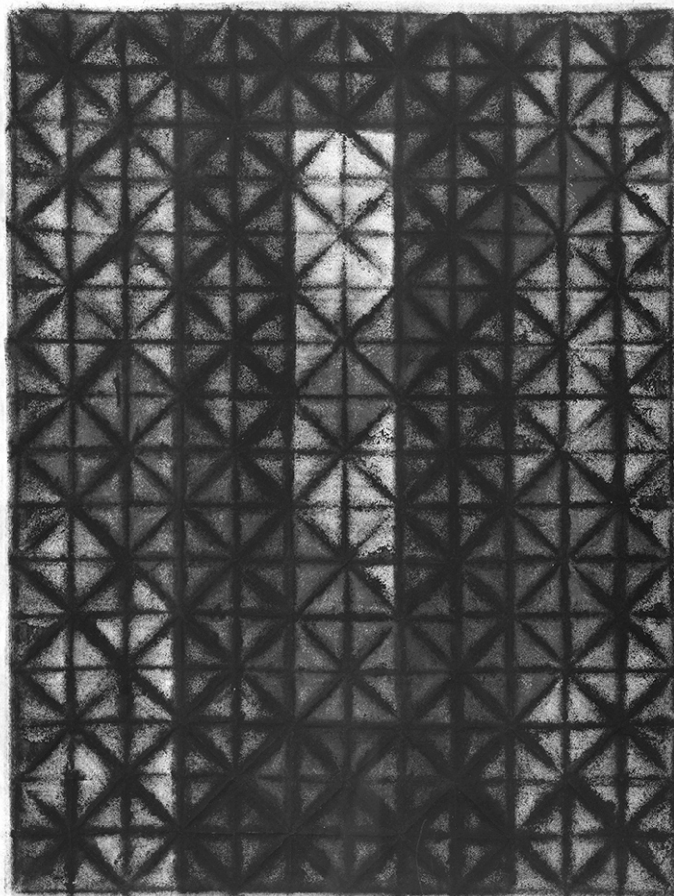

(jako například Jan Kubíček), ani se nepodřizuje diktátu náhody (jako kupříkladu Zdeněk Sýkora). S geometrickými prvky, tvary a objemy pracuje svobodněji. Z autorské volnosti, ze silně tušeného a přitom místy ne zcela jednoznačně dodržovaného řádu vyplývá i podivuhodná neuchopitelnost Kynclových děl. Nic konkrétního nezobrazují, a přitom úzce souvisí s přírodou, ve které také nic není (alespoň z lidského hlediska) omezené, definitivně jasné, ukončené. V roce 1992 nasnímal fotograf Věroslav Škrabánek (černobíle, věcně a poeticky) některé Kynclovy objekty ve volné přírodě. Hranice mezi přirozeným světem a uměleckým dílem je v nich natolik znejistěna, až se zdá, že vůbec neexistuje.
Jiří Hůla, 2003/2019

*Monostruktura, 1986,
kombinovaná technika, 92 x 73 cm*

Geofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
Archiv výtvarného umění

GFÚ

ARCHIV

Vás srdečně zvou
na padesátou šestou výstavu cyklu

Setkávání

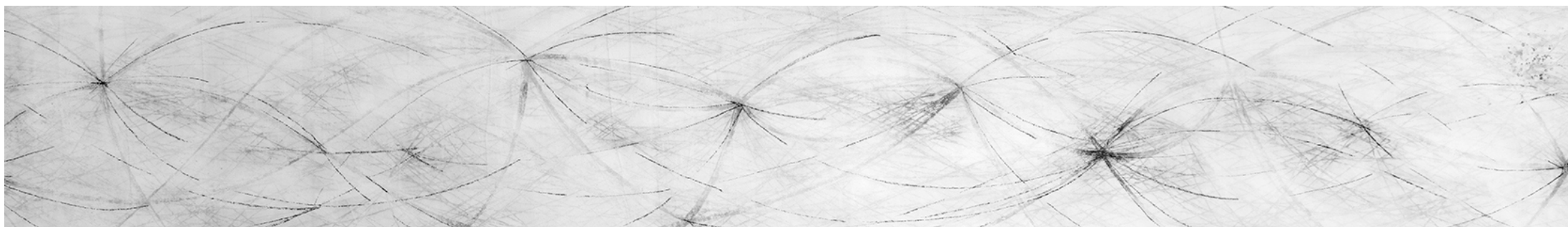
František Kyncl:
V síti hvězd

zahájení ve čtvrtek 7. března 2019
v 16:30 hodin

úvodní slovo Jiří Hůla

otevřeno 8. března - 31. května 2019
po-pá 8.00-16.00 hodin

Geofyzikální ústav AV ČR
Boční II, 140 00 Praha 4-Spořilov
www.ig.cas.cz
www.artarchiv.cz

František Kyncl (1934-2011): Monostruktury

Rozumově vytvářená díla nebyla a nejsou u nás přijímána s velkým porozuměním. Práce nejvýznamnějších představitelů české konkretistické či konstruktivistické tvorby (např. Radoslava Kratiny, Jana Kubíčka, Zdeňka Kučery, Pavla Rudolfa nebo Zdeňka Sýkory) nacházejí větší ohlas v západní Evropě. František Kyncl měl štěstí, když si v roce 1968 zvolil coby emigrant za nové působiště Düsseldorf, kde mohl systematicky a s vášnivým zaujetím (jakého jsou schopni snad jenom konkretisté, tedy umělci, kterým se tradičně připisuje slabá schopnost vcítění) zkoumat vlastnosti strohých geometrických forem.

Od 70. let označuje svá díla Monostruktury. Trojrozměrné stavby buduje z krychlí nebo z pravidelných čtyřstěnů. Užití tetraedru (coby prostorové jednotky) umožňuje (na rozdíl od méně dramatické krychle) překvapivé změny směrů, nečekaná nasazení nových konstrukčních částí. Obzvláště fascinující je, když se snaží vymezit (vyplnit) základní tělesa - krychli, jehlan nebo kouli. Neřešitelnost kvadratury kruhu je náhle pochopitelná, téměř viditelná. Kynclovy prostorové realiza-

ce jsou nejen hledáním jedinečného tvaru, ale i mapováním prostoru, ve kterém se nacházejí, který svou přítomností spoludotvářejí. Jsou otevřené (do nitra jejich skladby je vždy možné nahlédnout) i na druhou stranu, všechny lze dále rozšiřovat, jednoduchými prostředky nadstavovat.

„O svých plastikách říkám, že jimi chci vyplnit nejdříve místnost, pak otevřu okno a budu stavět přes ulici a dál, pokračovat až do Holandska, pak na jih přes Francii do Afriky, do Ohňové země a dál. Pracuji podle své představy, že vše je možné. Dělán si od roku 1968 takový deník, má už několik kilometrů, pořad pokračuje v čase a prostoru jako život. Když začínám lepit nějakou konstrukci, nikdy nevím, kdy a kde skončí.“ (František Kyncl v rozhovoru s Lenkou Lindaurovou, Nekončící objekty, Lidové noviny, 13. 4. 1993, str. 6). Základem plošných realizací je analogicky čtverec a trojúhelník. Vznikly kombinovanou technikou, otiskem bambusových štočků a mřížek do vlhkého papíru, následným kolorováním reliéfních slepotisků. Pravidelný rastr drží rytmus, barva - fialová, modrá, červená a zelená - dodá tajemnou hloubku, šikmé spojnice přidají dramatické napětí. Úhlopříčky dokáží strhnout pozornost, na

okamžik potlačit vodorovné a svislé směry. Základní vlastností každé – plošné i prostorové - struktury je její neomezenost. Rozměry nerozhodují. Podstatná je skladba, způsob konstrukce nezávislý na velikosti, zlomky nekonečného časoprostoru. Popsaný prostor, zmapovaný svět, vesmír členěný proměnami hvězdných konstelací, se postupně stává známým, pochopitelným, strach z neznáma se s narůstajícím poznáním zmenšuje.

Vizuálně-zvukové struktury (Visuell-Phonetische Strukturen) vznikaly v letech 1980-1985 jako kresbomalby na otáčivém bubnu. Tři a půl metru dlouhá, 83 centimetrů široká - od stropu vyvěšená nebo vodorovně instalovaná - plátna, jsou řízeně náhodné (náhodně řízené) skladby. Jednoduchý a do značné míry mechanický postup práce (násobné překreslování, překrývání, prepisování hlubších časových vrstev) vydal bohaté výsledky. Vzdálená minulost je nedosažitelná stejně, jako pět minut staré události.

Žádné umělecké dílo nemůže být jenom racionální, v každém je díl náhody, intuice, autorské jedinečnosti. František Kyncl je konkretista, ale svá díla přísně nekonstruuje

